

Податоци за органот кој го изработува планскиот документ	
Назив на планскиот документ	Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за изградба на ФЕЦ „Страчинци“ со површински соларни и фотоволтаични електрани - градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со моќност над 10MW и трансформаторска станица со капацитет од 110/35KV, м.в. Јурија, КО Страчинци и КО Брњарци, општина Гази Баба
Орган надлежен за изработка на планскиот	ЕС ИНЖИНИРИНГ ДООЕЛ Кичево Булевар Ослободување бр 54/1-4 Кичево
Орган надлежен за донесување на планскиот документ	Министерство за транспорт

Податоци за изработувачот на планскиот документ	
Име на лицето овластено за подготвување на планскиот документ	Снежана Јовеска, диа овластување бр. 0.0298
Назив на работното место	Планер
Контакт податоци за лицето	адреса:Бул. Ослободување 54-1/4, 6250 Кичево Телефон: +389 75 559 558 e-mail: es_ing@yahoo.com

Основни податоци за планскиот документ			
Од што произлегува донесувањето на планскиот документ? (пр. законска обврска или друга одредба)			
Планската програма се однесува за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење од член 17, став (3) од Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25, 101/25 и 127/25) со предмет на уредување согласно член 47 став (3) од Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25 и 143/25). Врз основа на Член 44 од Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25, 101/25 и 127/25), изработена е планска програма, која се однесува за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за изградба на ФЕЦ „Страчинци“ со површински соларни и фотоволтаични електрани – градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со моќност над 10MW и трансформаторска станица со капацитет од 110/35KV, м.в. Јурија, КО Страчинци и КО Брњарци, општина Гази Баба и истата е со содржина согласно член 25 став (3) од Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25, 101/25 и 127/25) и член 21 од Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25 и 143/25).			
Дали се донесува нов плански документ или се вршат измени на постојниот?			
☒ ДА ☐ НЕ			
Доколку се врши измена на постоечки плански документ наведете го називот на стариот плански документ и причините за негово изменување?			
/			
Дали планскиот документ опфаќа област определена со член 65 став 2 од Законот за животна средина? Доколку одговорот е ДА наведете ја областа.			
Да - Енергетика.			
формуларДали планскиот документ е определен со уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето. Доколку е определен наведете ја точката и алинејата под која е определен. (пр. член 3, точка 1, алинеја 5).			
☒ Да ☐ Не	Член: 3	Точка: 4	Алинеја: /
Дали со планскиот документ се планира реализирање на проект што е предвиден со Уредбата за определување на проектите и критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапка за оцена на влијанието врз животната средина. Доколку одговорот е позитивен наведете за каков проект станува збор.			
Предмет на планирање се градби за производство на енергија, површински соларни и фотоволтаични електрани со поставување на фотонапонски панели кои се поставуваат на земјиште – градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со моќност над 10MW, ФЕЦ „Страчинци“ со површински соларни и фотоволтаични електрани – градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со моќност над 10MW и трансформаторска станица со капацитет од 110/35KV, м.в. Јурија, КО Страчинци и КО Брњарци, општина Гази Баба. Согласно Законот за животна средина (Службен весник на Република Македонија број 53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/2009, 48/2010, 124/2010, 51/2011, 123/2012, 93/2013, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18, 89/22, 171/22 и 03/25) и Уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува Елаборат, за чие одобрување е наделен органот за вршење на стручни работи од областа на животната средина (Службен весник на РМ бр. 80/2009, 36/2012 и 233/2022), дејноста е наведена во поглавје V – Енергетика, Точката 5 – Електрани кои користат обновливи извори на енергија (сонце, ветер, биомаса, биогаз, геотермална и др.) со моќност до 200 MW, освен фотонапонски електроцентрали - поставени на кровни површини.			

Дали планскиот документ опфаќа користење на мала област од локално значење како што е определено со член 65 став 3 од Законот за животна средина. Доколку одговорот е ДА, наведете ја површината на областа и нејзиното значење.

Планскиот опфат на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за изградба на ФЕЦ „Страчинци“ со површински соларни и фотоволтаични електрани – градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со моќност над 10MW и трансформаторска станица со капацитет од 110/35KV, м.в. Јурија, КО Страчинци и КО Брњарци, општина Гази Баба опфаќа катастарски парцели и дел од катастарски парцели во КО Страчинци и КО Брњарци и зафаќа прелиминарна површина од 1841179 m² или 184,12ha.

Да се наведе целта на донесување на планскиот документ и да се опише клучната одлука која ќе се донесе.

Целта на донесувањето на Урбанистичкиот план за подрачја и градби од државно значење за изградба на ФЕЦ „Страчинци“ е да се обезбеди усогласено, одржливо и функционално уредување на просторот со плански решенија кои овозможуваат изградба на фотоволтаични електрани со моќност 157.5 MW и трансформаторска станица 110/35 kV. Планот има за цел да обезбеди рационално користење на просторот, да дефинира јасна намена на земјиштето, архитектонско-урбанистички параметри и инфраструктурна опременост, сето тоа во согласност со Просторниот план на Републиката, со принципите за одржлив развој и со важечката законска регулатива.

Целта е и да се создадат услови за развој на енергетскиот сектор преку зголемено производство на електрична енергија од обновливи извори, со што се придонесува кон намалување на увозот на електрична енергија и емисиите на стакленички гасови, како и подобрување на квалитетот на животната средина и економски развој на локалната заедница.

Предмет на планскиот документ (пр. транспорт, планирање на просторот и сл.)

Предмет на планскиот документ е планирање на просторот, соларна и фотоволтаична електрана за производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија со моќност 157.5 MW со фото-напонски панели за производство на електрична енергија кои се градат на земјиште кои согласно член 57 став 2 од Закон за градење („Службен весник на Република Македонија“ број 130/2009, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132/16, 35/18, 64/18 и 168/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 244/19, 18/20 и 279/20) се категоризираат како градби од втора категорија.

Периодот за донесување на планскиот документ.

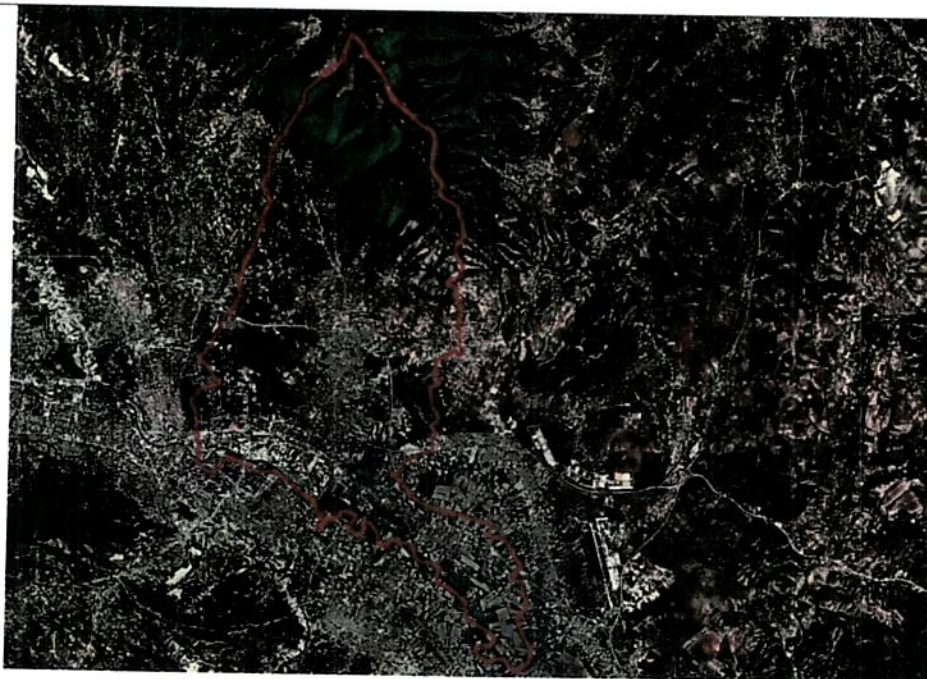
/

Предвидено ревидирање на планскиот документ. Доколку е предвидено ревидирање, на колку години?

/

Простор или област опфатени со планскиот документ (пр. географска област, добро е да се прикачи мапа).

Општина Гази Баба е општина во северниот дел на С. Македонија. Се простира во источниот дел на скопската котлина и зафаќа површина од 92 km². Се граничи со скопските општини: на север со Бутел и Чаир, на запад со Центар и Аеродром, на југ со Илинден и Петровец, и на исток со Арачиново и Липково. Општината се простира исток-запад со должина од 10 km, а север-југ 15 km. Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за изградба на ФЕЦ „Страчинци“ со површински соларни и фотоволтаични електрани КО Страчинци и КО Брњарци, општина Гази Баба опфаќа катастарски парцели и дел од катастарски парцели во КО Страчинци и КО Брњарци и зафаќа прелиминарна површина од 1841179 m² или 184,12ha.

(Слика бр. 5 – Географска локација)

Целите и/или предлог целите што треба да се постигнат со реализирањето на планскиот документ и дали истите се содржани во акт или документ.

Да ☒
Не ☐

Дали е приложена копија од целите?

Да ☐
Не ☒

Резиме на влијанијата врз животната средина

(Да се определи дали имплементацијата на планскиот документ ќе предизвика значително влијание врз животната средина, потребно е да ги пополните прашањата кои следат подолу како водич за определување на значителното влијание на ефектите врз животната средина, а кои се во согласност со Уредбата за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето).

Очекувани позитивни влијанија:

Изградбата на фотонапонски панели ќе допринесе за производство на енергија од обновливи извори на енергија, намалување на употребата на фосилни горива како енергенс, намалување на емисиите на стакленички гасови на национално ниво, подобрување на квалитетот на живеење и ефикасно снабдување со електрична енергија на руралните населби. Преку воведување на алтернативни извори на енергија се овозможува заштеда на необновливи извори на енергија што е еден од основните приоритети во одржливиот развој.

Очекувани негативни влијанија:

Од реализација на планските содржини, во градежната фаза, се очекуваат емисии на прашина и издувни гасови поради користење на механизација и транспортни активности, како и изведување на земјени работи. Потенцијални влијанија може да се појават и од несоодветно управување со отпад.

Поставувањето фотоволтаици главно има позитивни влијанија врз животната средина, пред сè поради намалените емисии на стакленички гасови и користењето на чиста, обновлива енергија без загадување на воздухот, водата и почвата. Во текот на оперативната фаза, влијанијата се минимални, а користењето вода е речиси непостоечко. Негативните влијанија, како што се прашина, бучавата и емисиите од машинерија, се краткотрајни и се јавуваат само во фазата на изградба, при што можат ефективно да се контролираат со соодветни мерки. Затоа, се смета дека преовладуваат позитивните влијанија.

Веројатноста, времетраењето, фреквентноста и повратноста на влијанијата	Веројатноста за позитивните влијанија е висока, со оглед на тоа што проектот има јасно дефинирани цели за подобрување на локалната еколошка и социо-економска состојба. Тие влијанија се јавуваат континуирано и се долгорочни, при што најголемиот дел од нив се неповратни, односно оставаат траен позитивен ефект (како подобрување на квалитетот на животната средина и зголемена јавна свест). Од друга страна, негативните влијанија се со средна до висока веројатност, но се краткотрајни, јавуваат повремено (претежно во фазата на изградба) и најчесто се повратни, бидејќи може да се ублажат или отстранат со соодветни мерки за заштита и санација.
Кумулативната природа на влијанијата врз животната средина и животот и здравјето на луѓето	Кумулативната природа на влијанијата укажува дека ефектите од проектот не се јавуваат изолирано, туку се надоврзуваат на постоечки влијанија од други активности во регионот. Во контекст на животната средина, позитивни ефекти како подобрување на биодиверзитетот, зачувување на екосистемите и зголемена еколошка свест можат да се засилат преку слични локални иницијативи и политики. Од друга страна, негативните влијанија, особено оние поврзани со градежната фаза (бучава, нарушување на хабитати, привремено загадување), може да се акумулираат со ефекти од други проекти, создавајќи краткорочно зголемено оптоварување врз животната средина и јавното здравје. Затоа е неопходно навремено планирање и примена на мерки за управување со кумулативните влијанија. Со оглед на карактерот и обемот на проектот, не се очекуваат значајни негативни кумулативни влијанија.
Прекугранична природа на влијанијата	Согласно проектната локација КО Страчинци и КО Брњарци, имплементацијата на проектот не се очекува да има прекугранични влијанија.
Ризиците по животот и здравјето на луѓето и животната средина (пр. како резултат на несреќи)	Ризиците по здравјето на луѓето и животната средина како резултат на можни несреќи се оценуваат како ниски, но не се исклучуваат во целост. Потенцијалните инциденти може да вклучуваат дефекти на опрема, истекување на горива или масла, пожари или нарушување на чувствителни природни подрачја за време на теренските активности. Без примена на соодветни мерки за безбедност и заштита, овие ситуации може да предизвикаат краткорочна контаминација, повреди кај работниците или негативни ефекти врз локалните екосистеми. Затоа е неопходно доследно почитување на безбедносните процедури, континуирана обука на персоналот и подготовка на ефективни планови за итно постапување при несреќи.

Опсег и просторниот обем на влијанијата (географска област и големината на популацијата која ќе биде засегната)	Опсегот и просторниот обем на влијанијата е ограничен и локализиран во рамките на подрачјето каде се спроведуваат активностите во фазата на изградба, без значајно ширење надвор од границите на проектната локација, односно ќе се одвива на територијата на Општината Гази Баба. Засегната е мала популација – главно локалното население и работниците инволвирани во проектот. Пошироката популација и околни заедници не се очекува да бидат директно засегнати од влијанијата во фазата на изградба. Кога фотоволтаиците ќе започнат да работат, влијанието на животната средина и здравјето на луѓето ќе се прошири од локално на пошироко географско ниво. Според податоците од Пописот на населението, домаќинствата и становите спроведен во 2021 год. вкупниот број на жители во Општина Гази Баба на чиј простор се наоѓа предметната локација, изнесува 69 626 жители.
Потенцијалните економски и социјални влијанија кои би ги предизвикал планскиот документ како што се:	Со Урбанистичкиот план за подрачја и градби од државно значење за изградба на ФЕЦ „Страчинци“ со површински соларни и фотоволтаични електрани – градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со моќност над 10MW и трансформаторска станица со капацитет од 110/35KV, м.в. Јурија, КО Страчинци и КО Брњарци, општина Гази Баба ќе се предизвикаат позитивни импулси и ефекти врз целокупното непосредно опкружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот, како и економски ефекти. Изградбата на сончевата електрана ќе биде во функција на одржливиот развој преку производство на енергија од обновливи извори.
Вредноста и ранливоста на областа која ќе биде засегната со донесување на планскиот документ:	Од предвидените плански содржини не се очекува надминување на стандардите за квалитет на животната средина, ниту пак на граничните вредности на штетни материи
Посебни природни карактеристики или културно наследство	На подрачјето на катастарска општина Гази Баба, која е предмет на анализа нема евидентирани недвижни споменици на културата. Доколку при изведување на земјаните работи за поставување на објектот, се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културна историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со Член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“ број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19), односно веднаш да се запре со отпочнати градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културно наследство во смисла на Член 129 од Законот.

Надминувањата на стандардите за квалитет на животната средина или граничните вредности	Надминувањето на стандардите за квалитет на животната средина или граничните вредности може да се случи ако не се применат соодветни мерки за контрола и мониторинг на потенцијалните влијанија на проектот. Во подготвителната и конструктивната фаза, ризикот од надминување на граничните вредности за бучава, прашина и отпадни води може да се појави доколку не се следат пропишаните стандарди за заштита на животната средина. Во оперативната фаза, постои можност од рефлектирање на сончева светлина од панелите, што може да влијае на локалната заедница привремено.
Интензивна употреба на земјиштето	Во рамки на овој проект не се предвидува интензивна употреба на земјиштето, ниту во фазата на изградба, ниту во фазата на оперативно функционирање. Во текот на градежната фаза ќе се извршат минимални интервенции, како што се локализирани ископи за поставување темели на фотоволтаичните панели и евентуално уредување на привремени пристапни патеки. Овие активности се временски ограничени и не предизвикуваат долгорочна деградација или трајна трансформација на земјиштето. Дополнително, ќе се применуваат соодветни мерки за заштита на теренот по завршување на градежните работи. Во фазата на редовно работење, проектот подразбира низок степен на интервенција врз животната средина и земјиштето, бидејќи соларните панели се поставени над земјата и не го попречуваат нејзиното понатамошно користење.
Влијанијата врз областите или пејзажите кои имаат признати статус на национални или меѓународни заштитени подрачја подрачја.	Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот со намена површински соларни и фотоволтаични електрани (фото-напонски панели за производство на електрична енергија кои се градат на земјиште), м.в. Јурија, КО Страчинци и КО Брњарци, општина Гази Баба, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.
Објаснете го степенот до кој планскиот документ поставува рамка за спроведување на проекти и други активности, во однос на локацијата, природата, големината и условите за работа или според одредувањето на ресурсите: За содржините предвидени во планскиот опфат на ниво на проектна документација треба да се изработува Елаборат за заштита на животната средина.	

Објаснете ја околината во близина на проектот односно активноста која се планира да се спроведе со планскиот документ од аспект на можни влијанија врз животната средина. (пр. планот предвидува изградба на резиденцијални објекти во близина на индустриска зона, објаснете дали индустриската зона ќе има влијание врз животната средина на планираните резиденцијални проекти):

Во непосредна близина на проектниот опфат нема резиденцијални објекти и е надвор од урбаниот опфат на најблиската населба.

Предвидено е да ФВС „СТРАЧИНЦИ“ се изведе на делови од катастарските парцели КП 16, КП 297, КП 298, КП 11 и други КО Страчинци, делови од КП 1, КП 226, КП 224/1 и други, КО Брњарци, ОПШТИНА ГАЗИ БАБА.

Планскиот опфат на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за изградба на ФЕЦ „Страчинци“ со површински соларни и фотоволтаични електрани – градби за производство на електрична енергија од обновливи извори со моќност над 10MW и трансформаторска станица со капацитет од 110/35KV, м.в. Јурија, КО Страчинци и КО Брњарци, општина Гази Баба опфаќа катастарски парцели и дел од катастарски парцели во КО Страчинци и КО Брњарци и зафаќа прелиминарна површина од 1841179 m² или 184,12ha.

Објаснете ја важноста на планскиот документ за вклучување на аспектот на заштита на животната средина особено во поглед на промовирањето на одржливиот развој (да се наведе дали обемот на планскиот документ придонесува кон одржливоста и намалување на еколошките проблеми. Пр. еден инфраструктурен план може да има поголеми влијанија врз животната средина отколку некој образован план на наставните планови).

Фотоволтаичните системи претставуваат современо и еколошки прифатливо решение за производство на електрична енергија, бидејќи сончевата енергија е обновлив, неисцрпен и чист извор кој не создава емисии, бучава или отпад од горива. Проектниот план за изградба на ФВС „Страчинци“ на делови од катастарските парцели КП 16, КП 297, КП 298, КП 11 и др. во КО Страчинци и делови од КП 1, КП 226, КП 224/1 и др. во КО Брњарци, Општина Гази Баба, покажува дека микролокацијата – сместена на 10 km од Скопје и во близина на локален земјен пат – овозможува лесен пристап за транспорт и монтажа без создавање дополнителни значајни влијанија врз околината. Како и кај сите површински соларни и фотоволтаични електрани, и тука нема емисии на штетни материји, нема потрошувачка на гориво и нема создавање бучава.

Сепак, при реализација на активностите за изградба и поставување на опремата потребно е внимателно управување со просторот, со цел да не се нарушат природните карактеристики на земјиштето, ниту режимот и квалитетот на површинските и подземните води. Со соодветно планирање и почитување на еколошките стандарди, проектот за ФВС „Страчинци“ значајно придонесува кон одржливиот развој и намалување на еколошките оптоварувања од традиционалните енергетски извори.

Кои еколошки проблеми се релевантни за планскиот документ. Опишете зошто истите се релевантни и опишете ја нивната природа и сериозност (објаснете ги проблемите кои спроведувањето на планскиот документ може да ги предизвика или да доведе до нивно зголемување, проблемите кои може да го забават неговото спроведување, како и проблеми кои спроведувањето на планскиот документ може да ги реши или намали).

Еколошките проблеми релевантни за планскиот документ се поврзани со зафаќањето на земјоделско земјиште, влијанијата врз биолошката разновидност, можните негативни ефекти во случај на несреќи, како и привремените влијанија за време на градба (бучава, ерозија, нарушување на водниот режим). Овие проблеми се релевантни бидејќи може да доведат до нарушување на природните вредности, да го забават спроведувањето на проектот или да создадат ризици за населението и околината доколку не се управува правилно со нив.

Од друга страна, спроведувањето на планот овозможува решавање на значајни инфраструктурни и енергетски проблеми, подобро снабдување со електрична енергија, поврзување нови населби и намалување на зависноста од загадувачки извори. Со тоа проектот придонесува кон намалување на еколошките притисоци и промовирање чиста, обновлива енергија.

Објаснете како планскиот документ кој е предмет на разгледување е поврзан со друг/и плански документ/и во хиерархијата на планирање. Наведете го називот на тој/тие плански документ/и и наведете ги клучните влијанија на тие плански документи врз животната средина. Определете ги разликите во клучните одлуки што се носат со предметниот плански документ и другите плански документи кои биле или ќе бидат предмет на оцена.

Планскиот документ е поврзан со следните плански документи:

- Просторен план на Република Македонија (2004 – 2020);
- Стратегија за искористување на обновливи извори на енергија во Република Македонија до 2020 година;
- Стратегија за развој на енергетиката до 2030 година и т.н

Изградбата на фотоволтаичната електрана создава услови за организирано и ефикасно користење на просторот, обезбедува стабилност во снабдувањето со електрична енергија, односно одржливо производство на енергија, отворање на нови работни места, подобрување на квалитетот на воздухот, намалување на емисиите на стакленички гасови и зголемување на енергетската ефикасност.

Имплементацијата на урбанистичката документација со цел користење на обновливи извори на енергија е во насока на реализација на националните цели за одржлив развој преку намалување на вкупните емисии во воздухот од производството на електрична енергија со користење фосилни горива.

Доколку потенцијалните влијанија на клучните одлуки во планскиот документ веќе биле предмет на оцена или веќе биле разгледани во други плански документи во некоја поранешна фаза, резимирајте ги главните заклучоци на таа оцена и како тие заклучоци се користени во процесот на одлучување. Опишете дали претходно спроведената оценка е направена согласно најновите сознанија за влијанијата врз животната средина со цел да може истата да се користи во процесот на усвојување на постоечкиот плански документ.

Предметниот плански опфат не бил предмет на стратедиска оцена на влијанијата.

Доколку потенцијалните влијанија од клучната одлука во овој плански документ ќе биде оценета во некоја подоцнежна фаза на планирање на пониско ниво, наведете како ќе обезбедите влијанијата што се утврдени во оваа фаза на донесување на планскиот документ да се земат во предвид при носењето на одлуката во подоцнежната фаза (пр. се спроведува стратедиска оцена на урбанистички план во кој се предвидува изградба на објект кој подлежи на постапка на оцена на влијанието врз животната средина).

Доколку на ниво на проектна документација се утврди потреба од изработка на Елаборат за заштита на животната средина, да се даде посебен осврт во анализите кои се однесуваат на населението (социо-економски аспект), здравје на населението, воздух и климатски промени, вода, почва, биолошка разновидност, природно и културно наследство, предел, материјални добра, отпад, бучава, вибрации, несреќи и хаварии и сл.

Сите можни влијанија да се анализираат во градежна, оперативна и постоперативна и фаза и да се предвидат мерки за нивно намалување или избегнување.

ИЗЈАВА	Изјавуваме дека податоците дадени во овој формулар се точни, вистинити и комплетни.	
Функција, име и презиме и потпис на лицето кој го носи планскиот документ во име на органот	Министер за транспорт Александар Николоски	
Датум: 24. 04. 2026 Место: 64-2396/5		